

Fosílny plyn

„...rapídne zníženie globálnych emisií metánu je jediná najrýchlejšia stratégia na udržanie globálneho otepľovania pod 1,5 stupňa Celzia.“

Frans Timmermans, klimatický šéf Európskej Komisie, október 2021¹

Zemný plyn by sa mal správne nazývať fosílnym plynom. Jeho vlastnosti a následky, ktoré má jeho využívanie, majú výrazne väčší vplyv na klimatickú krízu, ako sa predpokladalo.

Fosílny plyn je zmes, ktorá obsahuje aj metán. Ten je silným skleníkovým plynom a to až o 82-krát silnejším, ako je CO₂ za dvadsať rokov. To znamená, že aj menšie množstvá metánu v atmosfére spôsobujú rýchlejší nárast globálnej teploty. Zároveň je však metán plynom, ktorý je rýchlejšie odbúrateľným z atmosféry, približne za 12 rokov. Preto má znižovanie jeho koncentrácie v atmosfére rýchlejší efekt na zmiernenie klimatickej zmeny, ako pri CO₂. Rýchle znižovanie emisií metánu bude mať teda výrazný vplyv na ambície neprekročiť mieru oteplenia nad 1,5 stupňa Celzia.

Fosílny plyn je zodpovedný za štvrtinu emisií CO₂ v EÚ².

Na emisiách metánu sa svetovo podieľajú najmä energetický sektor, odpadové hospodárstvo a poľnohospodárstvo.

Aj keď sa emisie metánu z energetiky po ukončení ťažby uhlia znížia, emisie z fosílného plynu zostávajú. Do slovenských emisií metánu sa však nezapočítavajú emisie, ktoré vznikajú pri ťažbe a preprave plynu na Slovensko v iných krajinách. Úniky metánu sú pritom dôležitým aspektom zohľadňovania dopadov využívania fosílného plynu.

Reálne množstvo únikov nie je dostatočne zmapované. Už pri úrovni únikov 3% však fosílny plyn predbieha emisie z využívania uhlia.

Slovensko zaplatilo za dovoz plynu za posledných desať rokov v priemere 1,5 miliardy eur ročne. Závislosť na zemnom plyne pravidelne spôsobuje problémy s energetickou bezpečnosťou. Pritom podľa správy UNEP³ až 80% z opatrení smerom k zníženiu emisií z ropy a plynu môže byť implementovaných s negatívnymi alebo nízkymi nákladmi.

Odporúčame **nastaviť trajektóriu maximálnych emisií (gCO₂eq/kWh) v energetike tak, aby sa postupne znižovali s cieľom utlmenia využívania fosílného plynu do roku 2035**, respektíve iným dátumom s ohľadom na dosiahnutie uhlíkovej neutrality SR najneskôr do 2050, ideálne do 2040.

1 https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/timmermans/announcements/opening-remarks-executive-vice-president-timmermans-global-methane-pledge_en

2 <https://www.iea.org/data-and-statistics/data-product/greenhouse-gas-emissions-from-energy>

3 https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/35917/GMA_ES.pdf